

Název:

Národní identita a asimilace na pozadí společenských poměrů Plovdivu (18. – 19. století)

Abstrakt:

Předkládaná práce vychází z pojetí národní identity jako druhu kolektivní identity, která je vyznačena jak státními (politickými) tak i mimostátními (kulturními) národotvornými znaky. Stálost, stabilitu a objektivitu těchto znaků jsem se pokusila prozkoumat na pozadí společenských poměrů v Plovdivu během procesu národní emancipace v rámci bulharského národního hnutí (18. – 19. století).

V tomto období v plovdivském společenském prostoru centrální místo zaujímal početná skupina tzv. grekomanů. Grekomani se dobrovolně vzdali své původní bulharské identity a zaměnili ji za řeckou. Předpoklady grekomanie lze hledat v dlouholetém bulharsko-řeckém kulturním a ekonomickém soužití. Již od doby středověku v Plovdivu existovala stabilní řecká komunita, která výrazně dominovala ve společenských poměrech. Tato dominance se stala hlavním motivujícím faktorem šíření grekomanie, neboť bulharští měšťané se snažili cestou vhodného sňatku a profesionálních kontaktů vstoupit do řecké komunity a tím získat vyšší sociální postavení. Maximální stupeň intenzity grekomanie dosáhla v druhé polovině 19. století, kdy řeckou elitární atmosféru ve městě udržovali nikoli „etničtí“ Řekové, ale grekomaní bulharského etnického původu.

Grekomanie obyvatelstva Plovdivu, která nebyla výsledkem cílevědomé politiky asimilace, nýbrž soukromého rozhodnutí, podléhajícího konjunkturním okolnostem, ukazuje, že stabilita národotvorných znaků je v podstatě relativní a vědomí národní identity je příliš závislé na konkrétní historické situaci a subjektivní volbě každého jednotlivce.

Klíčová slova:

Národní identita, grekomanie, Plovdiv, řecká diaspora, bulharské národní hnutí, 18. a 19. století